

9. Materials de comunicació ambiental de l'itinerari

El present projecte té com a principal objectiu dissenyar un itinerari d'educació ambiental per tal que sigui implementable de manera immediata. Així doncs, per tal de fer-ho possible s'han dut a terme una sèrie de tasques, entre altres, les següents: estructurar el sender en cinc parades, confeccionar els cartells informatius de cadascuna d'aquestes parades, identificar els punts més adients del recorregut per a instal·lar-hi els cartells de senyalització i dissenyar el tríptic de l'itinerari.

La finalitat d'aquest apartat és mostrar el resultat final de combinar totes aquestes tasques en el propi sender. D'aquesta manera, es pretén simular una visita virtual a l'itinerari Petjades.

L'ordre de la presentació és el següent:

- Cartell informatiu del refugi, amb els següents elements indicats: recorregut de l'itinerari Petjades, situació dels cartells de senyalització, situació de les parades i, en conseqüència, situació dels corresponents cartells informatius.
- Disseny dels cartells informatius de cada parada. L'ordre en que es presenten els dissenys és l'ordre que tenen les parades en el sentit del recorregut contrari a les agulles del rellotge. El disseny dels cartells informatius per les 5 parades s'ha realitzat amb criteris pedagògics i visuals:
 - El títol principal dels cartells menciona un dels elements que es pot trobar en la parada en qüestió i ha estat redactat amb la intenció de cridar l'atenció del visitant.
 - Les explicacions estan definides per punts i, en la mesura del possible, són curtes.
 - Per tal de facilitar al visitant la comprensió dels continguts, el text s'acompanya d'imatges, mapes, dibuixos, missatges i esquemes.
 - Amb l'objectiu de facilitar l'orientació de l'usuari, a la cantonada dreta inferior de cadascun dels cartells informatius s'ha incorporat un mapa de l'itinerari que indica, per cada parada, el tram de recorregut que ja s'ha completat.
- Disseny del tríptic informatiu de l'itinerari Petjades.

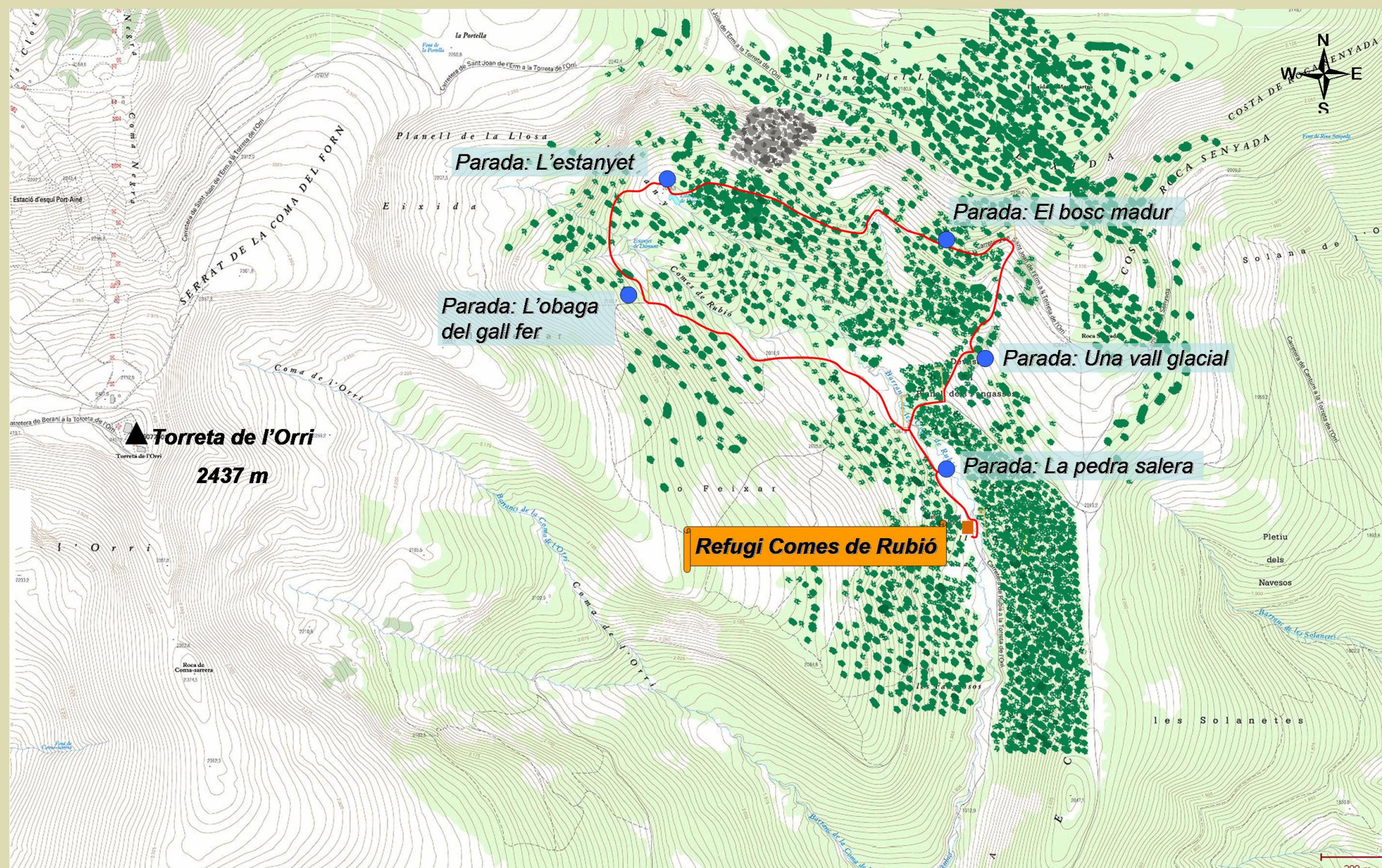
Itinerari Petjades a les Comes de Rubió

L'itinerari Petjades és un itinerari pensat per a tothom.

Amb una agradable passejada, a més de gaudir de la natura, podràs conèixer com ha interactuat l'home en la transformació del medi, quins són els orígens geològics de la zona, i quines aus freqüenten la zona, com són, com s'aparellen...

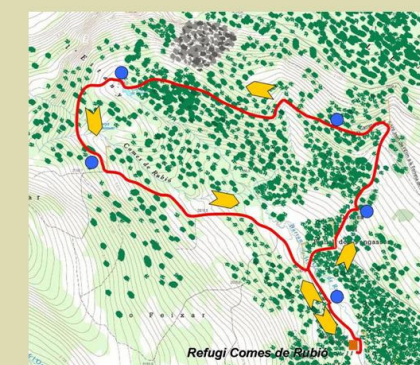
També aprendràs a identificar petjades de diferents animals del bosc i a observar i identificar el vol dels rapinyaires.

Una manera diferent de passar-ho bé a la natura, observant-la i respectant-la.

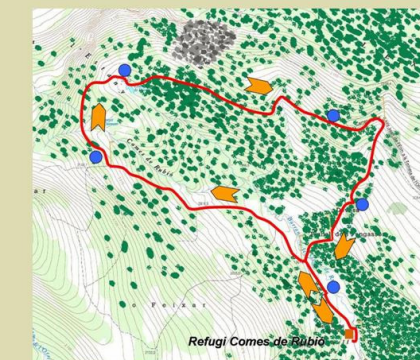

FONT: Elaboració Grup Monteixo a partir del mapa topogràfic de Institut Cartogràfic de Catalunya

Sentit est- oest (recomanat)

Sentit oest- est

Llegenda

- Itinerari Petjades
- Parades divulgatives
- Rius i torrents
- Pistes forestals

Fitxa tècnica:

Longitud: 2966 m (750 m de camí històric)
Forma: Circular
Durada: entre 1h 30 min i 2h
Desnivell total: 135 m

Amplada: 1-2 metres en la major part del recorregut
Altitud al inici: 1955 metres sobre el nivell del mar
Temporalitat: Des de mitjans de primavera fins a finals de tardor

LA PEDRA SALERA

El rierol

- El rierol de Comes de Rubió (situat a la dreta del camí) és un típic curs d'alta muntanya. La vegetació que trobarem acompanyant el rierol són algunes plantes, com per exemple els **créixens de cavall** (*Veronica Beccabunga*).
- Al voltant del curs d'aigua hi ha unes petites zones pantanoses d'aspecte esponjós anomenades **torberes**. Al llarg de tot el sender, ens trobarem amb diferents zones de torberes i hem de ser respectuosos, ja que aquestes zones són molt singulars i vulnerables.

ALERTA AMB LES TORBERES!!

Les torberes són un ecosistema molt fràgil. Hem de ser respectuosos i observar-les a distància sense trepitjar-les, ja que són molt vulnerables i es podrien deteriorar molt fàcilment.

Créixens de cavall (*Veronica Beccabunga*)
Font: www.botanical.com

La ramaderia

- L'existència actual d'una activitat tradicional com és la ramaderia extensiva afavoreix la conservació de la diversitat d'ecosistemes en el paisatge d'alta muntanya. Els **prats alpins** de Comes són l'espai de pastura del bestiar de la zona. La ramaderia és una mostra de la compatibilitat entre la natura i les activitats humanes. Actualment, l'activitat agroramadera està disminuint i això redueix la diversitat d'hàbitats.

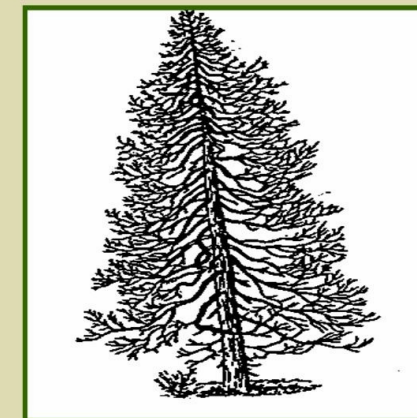
Pedra salera que trobem a l'inici del recorregut.
Font: Imatge de Marc Girós.

Imatges de Comes de Rubió l'any 2005 (esquerra) i anys 50 (dreta). El camí ramader està delimitat en marró.
Font: Elaboració pròpia a partir de l'ortofotomapa d'any 2005 i les imatges dels vols dels anys 50.

El pi negre (*Pinus uncinata*)

- El pi negre és comú a l'**estatge superior** dels boscos d'alta muntanya.
- És el pi que pot viure més anys, pot arribar als **900 anys**.
- Les seves formes són retortes a causa de les **extremes condicions ambientals** que ha de suportar (neus, allaus, gelades...). De fet, és l'arbre que pot viure a més altitud, fins als 2.300 metres. Per damunt d'aquesta altitud el rigor del clima no permet la vida de cap mena d'arbre.
- No sol sobrepasar els 20 metres d'**alçària**.
- Les **fulles** mesuren entre 4 i 8 cm i són d'un color verd fosc.
- Les **pinyes**, asimètriques, mesuren entre 4 i 7 cm.

Dibuix del pi negre
(*Pinus uncinata*)
Font: Universitat d'Alcalà. www.rjbacala.com

Dibuix d'una pinya (a dalt) i fulles (a baix) del pi negre
(*Pinus uncinata*)
Font: Universitat d'Alcalà. www.rjbacala.com

- La **pedra salera** és un element molt característic de la ramaderia extensiva. La ingestió de sal és molt important pel bestiar.

La pedra salera té forma plana i el pastor hi deixa la sal perquè el bestiar la pugui prendre.

- Molt a prop d'on som ara hi passava un antic camí ramader. Els **camins ramaders** servien per transportar el bestiar que venia d'altres comarques de Catalunya en busca de pastures fresques.

Situació

